

Vrouwen en schaken â?? Jan Hein Donner

Beschrijving

Vrouwen hebben, om welke reden dan ook, niet echt een gelijkwaardige positie bereikt met de mannelijke schakers. *Madame ChaudÃ© de Silans*, een van de betere speelsters (in 1950 was ze de eerste vrouw die in een Olympisch schaakteam speelde (voor Frankrijk)), maakte de minachtende opmerking waarom haar eigen sekse het niet beter deed: â??*Vrouwen kunnen niet schaken omdat je vijf uur lang stil moet zijn.*â?•

Chantal Chaudhury de Silans

Aan de andere kant merkt *Milunka Lazarevic*, een Joegoslavische topspeelster, op: *“Niemand vraagt me waarom ik beter speel dan 19 miljoen Joegoslaven, maar alleen waarom ik zwakker speel dan zo’n 100 (mannelijke) Joegoslaven.”*•

Milunka Lazarevic

De vraag is inderdaad vaak gesteld: *Waarom kunnen vrouwen niet schaken op hetzelfde niveau als mannen?*• Ik heb verschillende antwoorden gezien. De beste en grappigste (naar mijn mening) werden gegeven door wijlen *Jan Hein Donner* (over hem binnenkort meer elders op deze site!).

Waarnemingen

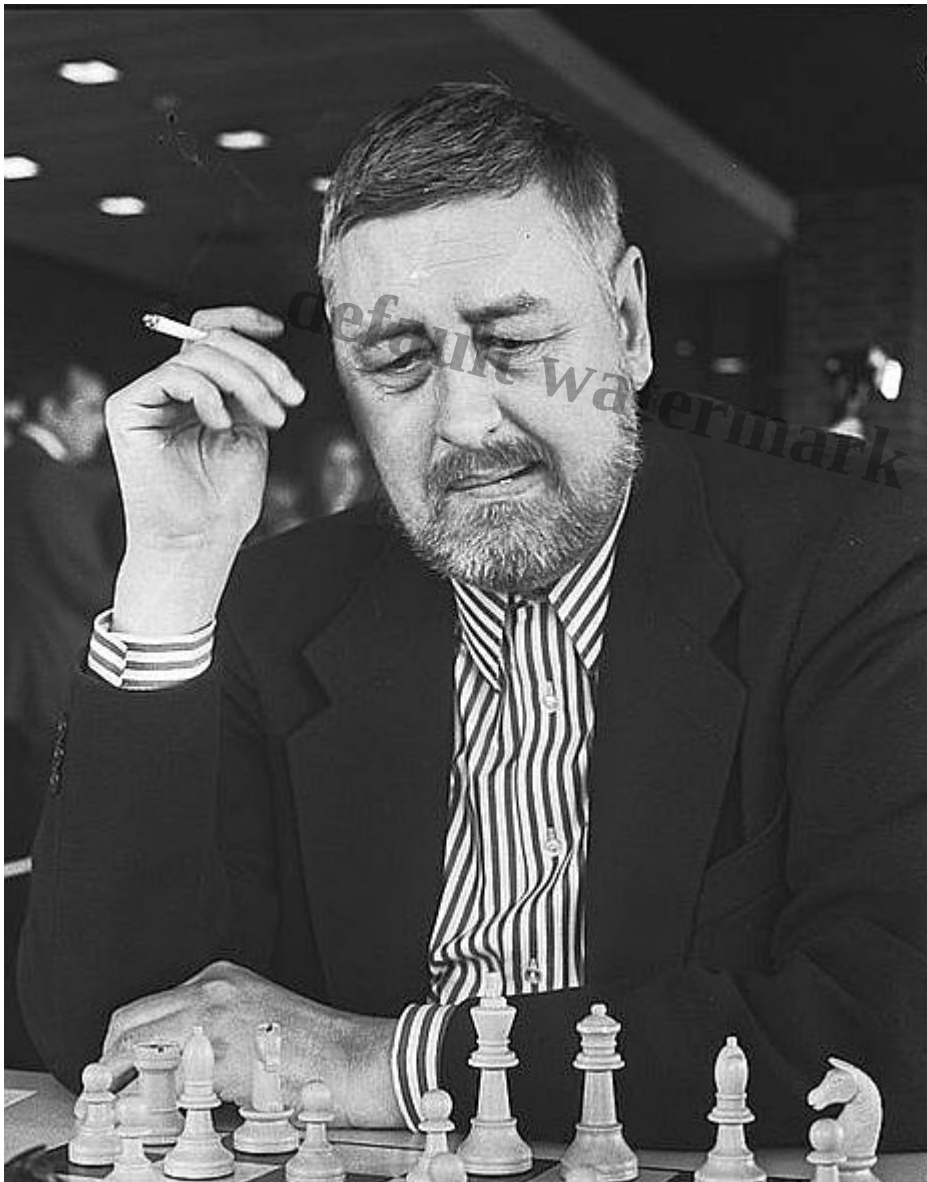
In 1968 merkte hij op: *Hoe pijnlijk het ook mag zijn, we mogen niet terugdeinzen voor de waarheid: vrouwen kunnen niet schaken. En als je het mij vraagt, zullen ze nooit leren schaken!* En waarom kunnen ze niet schaken? Na meer dan tweeëntwintig jaar puur wetenschappelijk onderzoek denk ik een verklaring te hebben gevonden. Het is algemeen bekend dat een vrouw superieur is aan een man. Fysiek is ze sterker. Met haar eindeloze geduld zal ze uiteindelijk de eeuwige strijd tussen de seksen winnen. Ze kan logischer denken! Ze heeft een veel beter geheugen! In alles is een vrouw superieur aan een man, maar ze mist één ding: intuïtie!

En: *Ik heb Fraulein Jäger nauwkeurig en aandachtig bestudeerd. In welk vliegtuig dan ook, zou ik mezelf volledig aan haar toevertrouwen, haar pianospel is een genot, maar schaken! vergeet het maar, ze is er hopeloos in, net als elke andere vrouw.*•

Even later hoor ik de echo van een citaat van *Anna Garlin Spencer*: *Het falen van vrouwen om genialiteit van de bovenste plank voort te brengen!* is gebruikt om de weg te blokkeren voor alle vrouwen met talent en ambitie voor intellectuele prestaties op een manier die amusant absurd zou zijn

als het niet zo monsterlijk onrechtvaardig en sociaal schadelijk was.â?•

Dit zegt Donner over het onderwerp, in 1972: â??Het verschil tussen de seksen bij schaken is opmerkelijk groot, maar naar mijn mening niet groter dan bij welke andere culturele activiteit dan ook. Vrouwen kunnen niet schaken, net zomin als ze kunnen schilderen, noch literatuur schrijven, noch muziek componeren, noch filosoof zijn. In feite is er niets dat door een vrouw wordt gedacht of gedaan dat de moeite waard is om op te merken. Dus schaken heeft geen schuld. Maar wat wel? Allereerst is een vrouw veel dommer dan een man. En een vrouw kan zich helemaal niet vermaken.â??

Jan Hein Donner (1927-1988)

Reacties

Even later, nadat hij wat â??fanâ?•-mail ontving over zijn observatie, schrijft hij: â??De schrijfster Hanny Michaelis protesteerde tegen mijn bewering dat vrouwen niet kunnen schrijven, waarbij ze een aantal namen aanhaalde als bewijs van het tegendeel. Wat een gruwelijke lijst was dat. De gemeenste

heksen en trutten die ooit een pen hanteerden!â??

Aan een andere vrouw die schreef: â??Donner vergat de zwarten te noemen. Het had moeten zijn: vrouwen en zwarten kunnen niet schaken, omdat ze te dom zijnâ??. antwoordde hij: â??Ze mist mijn punt: zwarte mannen kunnen schaken, zwarte vrouwen kunnen dat niet.â??

Aanpassingen

In 1973 stelde hij zijn opvattingen een beetje bij: â??Het gevoel van afgrijzen dat een echte schaker krijgt als hij vrouwen aan het schaken ziet, mag ons niet blind maken voor de werkelijkheid. Ze zijn niet zo dwaas als we graag denken.â??

En nog meer in 1977, nadat Nona Gaprindashvili het Lone Pine-toernooi had gewonnen: â??Zelfs in de schaakwereld is er minstens Ã©Ã©n vrouw die scoort als een speler van wereldklasse. Voor verstokte masculinisten en voor degenen die grappige stukken moeten schrijven om geld te verdienen, is dit is een ernstige tegenslag, die ons natuurlijk niet in het minst zal beletten â? om onze strijd onverminderd voort te zetten.â?•

Nona Gaprindashvili (1941-)

Datum aangemaakt

2025/01/15